

- ▶ Música de la Grècia antiga, Anònim
- ▶ Kirie, Cant Gregorià
- ▶ Puer natus est, Cant Gregorià
- ▶ Stella Splendens, Llibre Vermell de Montserrat
- ▶ Càntigas de Santa Maria, Alfons X El Savi
(fragment)
- ▶ Rex Caeli (Anònim)
- ▶ Alleluia, Perotinus Magnus
- ▶ Levanta Pascual, del "Cancionero de Palacio",
J. del Encina
- ▶ Ave Maria, T. L. de Vitoria
- ▶ Tocatta, de "Orfeo", C. Monteverdi
- ▶ Què farem del pobre Joan, del "Cançoner
del Duc de Calàbria" (Anònim)
- ▶ Branle de Montarde i Pavana (Danses)
- ▶ Lasciatemi Morire, C. Monteverdi

Descobrim la música

L'Edat Mitjana i el Renaixement

Ajuntament de
Salt

Audició a càrrec de la Natàlia Nadal

27 de gener de 2005

La música ha existit en tots els pobles de la terra, bé que s'ha diferenciat notablement en els distints àmbits culturals. La música occidental s'originà amb la cultura grecoromana, però sofrí grans canvis durant l'alta edat mitjana. El progrés artístic de la baixa edat mitjana tingué un ressò en la música, amb el desenvolupament de l'art polifònic, alhora que la música profana es beneficià dels avanços assolits per la música religiosa.

Al renaixement, la música evolucionà més lentament que les arts plàstiques, i es desenvolupà amb molta més força a França i a Flandes que no pas a Itàlia. A la darrereria del s XVI, la Camerata Fiorentina crearà un gènere nou: l'òpera (Monteverdi).

Amb l'aparició de les grans corts europees, la música assoleix una nova dimensió a Anglaterra i també a Castella. Als Països Catalans se centrà principalment en la cort dels ducs de Calàbria, a València. En aquesta època sorgí la música instrumental, mentre la música religiosa s'enriquí amb la inclusió d'espectacles de tema religiós.

La música trobadoresca

Fou creada pels trobadors per acompanyar llurs poesies i conreada des del final del s XI fins al final del s XIII. Les melodies són escrites sobre pautes musicals de tres a vuit línies, bé que predominen les de cinc línies. Les claus utilitzades són les de fa i de ut o do. Són melodies modals, sovint inspirades en la música gregoriana.

El cant gregorià

Cant en llatí, propi de la litúrgia de l'Església romana. Alguns situen el seu origen a l'època carolíngia, d'altres, amb més probabilitat, el creuen elaborat tècnicament a Roma (ss V-VII), a l'època de Gregori i amb material de l'antic cant romà.

Inicialment sembla que es transmeté oralment a través de les Scholae de lectors i de cantors i a través de les comunitats monàstiques o basilicals.

A la fi del s XIX, a França, els monjos de Solesmes, emprengueren la seva restauració i a principis del segle XX, el gregorià, unit al moviment litúrgic, s'escampà ràpidament i en molts països hom creà Scholae cantorum. L'ús de les llengües vernacles, arran del concili II del Vaticà, féu disminuir el gregorià, però creix el seu interès musicològic.

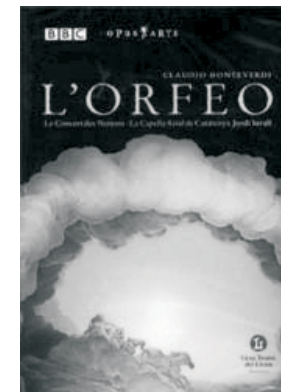
La cantiga

Cançó o poema compost per ésser cantat, propi dels cançoners galaico-portuguesos medievals. Hom distingeix tres gèneres principals de cantigas:

- les cantigas d'amigo, basades en l'artifici poètic de posar en boca d'una dona enamorada la queixa per l'absència o el desdeny de l'estimat.
- les cantigas d'amor. Cantigas en les quals l'enamorat canta el desdeny de l'estimada
- les cantigas d'escarnho e de mal dizer. Cantigas satíriques d'inusitada violència i fins i tot d'obscenitat expressiva.

Monteverdi, Claudio (1567-1643)

Compositor italià. S'interessà per les experiències de la Camerata Fiorentina en el camp de la música dramàtica. L'any 1607 estrenà La favola d'Orfeo, i poc després Arianna, de la qual només resta la lamentació Lasciatemi morire. Tenia un gran coneixement de la veu humana. Escriví obres de tema religiós (Vesperi della Beata Vergine i Selva morale e spirituale), òperes (Il ritorno di Ulisse in patria i l'Incoronazione di Poppea) i madrigals.

Bibliografia:

- Enciclopèdia Compacta 2000: l'enciclopèdia del mil·lenni. Interacció Editorial [etc.], 2002